

TEMYİZ KURULU KARARI

Tarih : 05.11.2025

No : 58603

Konu: Şehir Hastanesinde elektrik kompanzasyon sistemlerinin fen ve sanat kurallarına uygun yapılmaması dolayısıyla Hastanenin elektrik faturalarına tahakkuk ettirilen reaktif cezaların ödenmesinin kamu zararına sebebiyet verdiği hk.

Dosyada mevcut bilgi ve belgelerin okunup incelenmesi sonucunda;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLDÜ:

147 sayılı İlamın 1'inci maddesi ile, Şehir Hastanesinde elektrik kompanzasyon sistemlerinin fen ve sanat kurallarına uygun yapılmaması dolayısıyla Hastanenin elektrik faturalarına tahakkuk ettirilen reaktif cezaların ödenmesi ve yapım işi aksaklıklarından kaynaklanan reaktif ceza bedellerinin yüklenici firmadan tahsilinin sağlanmaması suretiyle oluşan toplam ... TL kamu zararının tazminine karar verilmiştir.

Somut olay:

Şehir Hastanesinin ana binasının poliklinik binası, idari hizmet binası, röntgen alanı ve bağlantılı otopark mahalleri ... tarihli geçici işgal tutanağı ile İdarece teslim alınmıştır.

Söz konusu hastane yapım işinin yüklenici firma tarafından da imzalanarak onaylanan geçici kabul tutanağının "Harmonik Filtre Kompanzasyon Sistemi" başlıklı maddesinin birinci fıkrasında; "Kompanzasyon sistemi proje ve şartnamesine uygun olarak tesis edilmiş olacak ve reaktif güç takibi geçici kabul ile kesin kabul arasında yüklenici sorumluluğundadır.", maddenin ikinci fıkrasında "Reaktif gücün cezalı duruma düşmüş olması durumunda düzeltilmesi yüklenici tarafından yapılacaktır." denilmiştir.

2020 yılının Şubat, Mart ve Nisan aylarının faturalarında reaktif bedelleri oluşmuş ve bu tutarlar yüklenicinin alacağından mahsup edilmiştir. Sonraki faturalarda oluşan reaktif bedelleri ise hastane tarafından ödenmiştir.

Hastanece, 19.03.2020 tarihinden itibaren belirli aralıklarla İl Sağlık Müdürlüğüne ve yapım sözleşmesinin tarafı olan ... Birimine yazılan yazılarla, reaktif bedel tahakkukları hakkında bilgi verilmiş ve söz konusu bedellerin

yüklenici firma tarafından karşılanması gerektiği ifade edilmiş, ilaveten; hastanedeki elektrik tesisatı eksikliklerinin giderilmesi talep edilmiştir.

... tarihinde kompanzasyon panolarının kablolarında yangın meydana gelmiş, İl Sağlık Müdürlüğü tarafından Elektrik Mühendisleri Odasından bilirkişilik hizmeti alınmış ve ... tarihli bilirkişi raporundaki "Uzmanlık Görüşü" yazısında; kompanzasyon sisteminin yetersiz kalışında en büyük sebebin havalandırma eksikliği olduğunun termal kamera incelemesi görüntülerine dayanılarak söylenebileceği, elektrik ana pano bölümünün yeterince iyi havalandırılmaması ve cebri havalandırma yapılmaması sebebiyle oluşan yüksek sıcaklıkların kondansatörlere ve yarı iletken tristör anahtarlama modüllerine zarar vermiş olabileceği, panoların üst taraflarındaki küçük fanların pano içi havalandırmada yetersiz kaldıkları ve tristör hasarlarını engelleyemediklerinin anlaşıldığı, pano odalarındaki sıcaklığın 35-36 dereceleri geçmesinin uygun olmadığı halde pano içi sıcaklıkların 50 derecelere ulaşabildiği, kompanzasyon sisteminin ortama uygun şekilde tasarlanarak cebri olarak havalandırılması ve sıcaklığın düşürülmesinin tavsiye edildiği, ayrıca hasarlı parçaların yenilenmesinin ve sistemin hastanenin güncel yük şartlarına uyum yönünden revize edilmesi gerektiği belirtilmiştir.

29.12.2021 tarihli iş artış onayında; hastanenin 27.07.2021 tarih ve 1604 sayılı panolardaki yangını konu edinen yazısı üzerine; teknik merkeze iklimlendirme sistemlerinin yapılması gerektiği, söz konusu imalatların sözleşme eki onaylı projede bulunmadığı, bu kapsamda kompanzasyon panosu, jeneratör ve pano güç dengelemesi ve monte edilerek çalışır hale getirilmesi işleri için güncel piyasa ve kurum pozlarına uygun yeni birim fiyatlar belirlendiği, azalan ve artan işler için toplam ... TL tutarında iş artışı yapılması gerektiği belirtilmiştir.

Temyize konu edilen 10.09.2023 tarih ve 147 sayılı İlam'ın 1'inci maddesi ile; Şehir Hastanesinde elektrik kompanzasyon sistemlerinin periyodik bakım onarımlarının yapılmaması dolayısıyla Hastanenin elektrik faturalarına tahakkuk ettirilen reaktif cezaların ödenmesi ve yapım işi aksaklıklarından kaynaklanan reaktif ceza bedellerinin yüklenici firmadan tahsilinin sağlanmaması suretiyle oluşan toplam ... TL'lik kamu zararının sorumlularına ödettilmesine karar verilmiştir.

Temyiz dilekçelerinde; Kamu zararı olarak belirtilen meblağın, alacağı tahsile yetkili İl Sağlık Müdürlüğü Hukuk Birimi tarafından İcra Dairesi'nin

2023/36210 Esas numaralı dosyası üzerinden yüklenici aleyhine 25/12/2023 tarihinde icra takibine konulduğu, Sayıştay Temyiz Kurulunun 30.04.2013 tutanak tarihli 2008/37061 dosya numaralı ve 12.01.2016 tutanak tarihli 2013/39896 dosya numaralı emsal kararlarında, özetle "henüz zamanaşımına uğramamış ve tahsil imkanı olan meblağın kamu zararı oluşturması 5018 sayılı Kanunun 71'nci maddesiyle uyuşmamaktadır. Dolayısıyla henüz zamanaşımına uğramamış meblağ için tazmin hükmü verilmesi mümkün değildir" şeklindeki içtihat gereği huzurdaki dava dosyasında belirtilen kamu zararı, henüz zamanaşımı dolmamış ve tahsil kabiliyeti de olan bir meblağ olduğundan, temyiz gerekçelerinin kabulü ile Sayıştay 5. Dairesince verilen kararın kaldırılmasının talep edildiği, ayrıca ek olarak sunulan dilekçelerde; söz konusu icra takibi sonrası ilgili firmadan ... TL alacak tahsilatı yapıldığı, ilave olarak; 25/10/2022 tarih 17814 sayılı yazı ile tedarikçi elektrik firmasına itirazda bulunulduğu, her tesisat için ayrı ayrı olarak takvim yılına ait en yüksek reaktif bedel tutarları olmak üzere toplamda ... TL tutarındaki reaktif bedelin kuruma iade edildiği belirtilmiştir.

Mevzuat:

19.10.2006 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan "Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" in "Kamu zararının belirlenmesi" başlıklı 6'ncı maddesinin 1'inci fıkrasının (g) bendinde:

"Kamu zararının belirlenmesinde;

...

g) Kamu idaresinin yükümlülüklerinin mevzuatına uygun bir şekilde yerine getirilmemesi nedeniyle kamu idaresine faiz, tazminat, gecikme zammı, para cezası gibi ek malî külfet getirilmesi,

...

esas alınır."

Aynı Yönetmelik'in "Kamu zararının oluştuğu tarih" başlıklı 17'nci maddesinde; "Kamu zararı;

...

ç) İş yaptırılmadan, mal veya hizmet alınmadan ya da mevzuatında öngörülmediği halde yapılan yersiz ödemelerde, ödemenin yapıldığı tarihte,

d) İdare gelirlerinin tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin mevzuata uygun bir şekilde yapılmaması hallerinde, söz konusu işlemin zaman aşımına uğradığı tarihte,

oluşmuş kabul edilir.

..." denilmiştir.

Temyiz dilekçelerinde; Sayıştay Temyiz Kurulunun 30.04.2013 tutanak tarihli 2008/37061 dosya numaralı ve 12.01.2016 tutanak tarihli 2013/39896 dosya numaralı kararlarına atıfta bulunularak, henüz zamanaşımı dolmamış ve tahsil kabiliyeti de olan bir meblağ olduğundan kamu zararının oluşmadığından bahsedilmiş olsa da; ilamda hükmedilen kamu zararının meydana geldiği olay; reaktif bedelin oluşmasına ilişkin süreç ve bunun sonunda reaktif bedelin ödenmesidir. Arızalı sistemin onarımının yapılması sağlanmayarak, yukarıda yer verilen Yönetmelik'in "Kamu zararının belirlenmesi" başlıklı 6'ncı maddesinin (g) bendinde de belirtilen, olması gerekenden fazla bir gidere yani kamu zararına sebebiyet verilmiştir. Söz konusu reaktif bedel ödenmiş ve başka bir sürenin geçmesine gerek kalmadan kamu zararı oluşmuştur. Olayda zamanaşımına tabi olan husus varsa bu; ödenen reaktif bedelin Yönetmelik hükümleri gereğince, ilgililerden takip ve tahsiline ilişkin işlemlerdir. Yönetmelik'te bahsedildiği gibi; idare gelirlerinden olan kamu zararından doğan alacaklar ancak zamanaşımına uğradıklarında kamu zararı meydana gelir. İlamda kamu zararının meydana geldiği olay olarak işaret edilen konu, kamu zararından doğan alacakla ilgili işlemlerin hatalı veya eksik yapılması olsaydı, dilekçede bahsedildiği gibi zamanaşımı gerçekleşmediğinden kamu zararından bahsedilemezdi. Fakat açıklandığı gibi reaktif giderin ödenmesi ile daha sonra bu giderle ilgili kamu zararından doğan alacakla ilgili işlem birbirinden ayrı iki farklı işlemdir ve ilam'da kamu zararına esas tutulan işlem ilkidir. Dolayısıyla, idare alacağının zamanaşımı gerçekleşmediği için kamu zararının oluşmadığı iddiasının kabulü mümkün değildir.

Yönetmelik'in "Kamu zararının belirlenmesi" başlıklı 6'ncı maddesinin (g) bendinde; Kamu idaresinin yükümlülüklerinin mevzuatına uygun bir şekilde yerine getirilmemesi nedeniyle kamu idaresine faiz, tazminat, gecikme zammı, para cezası gibi ek malî külfet getirilmesinin, kamu zararının belirlenmesinde esas alınacağı belirtilmiştir. Sorgu konusu edilen olayda da, gerekli tedbirler alınmış olsaydı meydana gelmeyecek bir giderin oluşmasına ve ödenmesine neden olunarak kamu zararına sebebiyet verilmiştir.

Oluşan kamu zararıyla ilgili iki tür tahsilat bildirilmiştir. Birincisi, 25/10/2022 tarih 17814 sayılı yazı ile tedarikçi elektrik firmasına itirazda bulunulmuş, her tesisat için ayrı ayrı olarak takvim yılına ait en yüksek reaktif bedel tutarları olmak üzere toplamda ... TL tutarındaki reaktif bedelin kuruma iade edildiği belirtilmiştir. Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 31.12.2015 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanan ve 5999-3 sayılı "Dağıtım Lisansı Sahibi Tüzel Kişiler ve Görevli Tedarik Şirketlerinin Tarife Uygulamalarına İlişkin Usul ve Esaslar" ın 13'üncü maddesinin 2'nci fıkrasında "... Ancak kullanıcıya ait kompanzasyon tesisinde arıza sonucu oluşan ihlalin yılda (takvim yılı) bir kez olması halinde reaktif enerji bedeli faturalamada dikkate alınmaz." denildiği için, İdare tarafından yazı ile müracaat edilerek her bir sayaca ait takvim yılı içindeki en yüksek reaktif bedelin dağıtım şirketinden iadesinin talep edilmesi uygun olmuştur. Fakat dilekçe ekindeki belgelerde sadece ilgili yazı ve ekinde iptali istenen faturalara yer verildiği, ilam maddesindeki kamu zararı tablosunda sadece "yeni bina" aboneliğine ilişkin faturalara yer verilmesine rağmen yazı ekindeki faturaların farklı birimleri kapsadığı ve tahsilata ilişkin belge konulmadığı görülmüştür. Kurum görevlileri ile yapılan görüşmeler ve sunulan belgelerin incelenmesi sonucunda; 2021 yılına ilişkin İlam maddesinde yer verilen kamu zararı tablosundaki ödeme emri belgelerine ekli faturalardan sadece 76253 numaralı ödeme emri belgesine bağlı 31.08.2021 tarihli fatura ile yapılan ... TL reaktif bedel ödemesinin 14.03.2023 tarih ve 0134900010024806 işlem referans numaralı dekont ile tahsilatının yapıldığı anlaşılmıştır. Gerçekleştirilen tahsilat konusunda Kurulca yapılacak bir işlem bulunmamaktadır.

İkinci olarak ise; alacağı tahsile yetkili İl Sağlık Müdürlüğü Hukuk Birimi tarafından İcra Dairesi'nin 2023/36210 Esas numaralı dosyası üzerinden yüklenici aleyhine 25/12/2023 tarihinde icra takibine konulduğu, ek dilekçe ile; yapılan bu icra takibi sonrası ilgili firmadan ... TL alacak tahsilatının yapıldığı bildirilmiş ve işlemle ilgili 18.03.2024 tarihli EFT dekontu sunulmuştur. Yükleniciden yapılan ve eki belgelerden 2020 ve 2021 yılına ilişkin İlamlarda belirtilen kamu zararlarını ilgilendiren bu tahsilat ilamın infazı mahiyetinde olduğundan, bu hususta da Kurulca yapılacak bir işlem bulunmamaktadır.

Bu itibarla, yukarıda belirtilen gerekçelerle temyize konu 147 sayılı İlam'ın 1'inci maddesi hükmünün mevzuata uygun verildiği anlaşıldığından, hükmün TASDİKİNE,

TEMYİZ KURULU KARARI

Tarih : 19.11.2025

No : 58655

Konu: Belediye gelir kalemleri içinde tahakkuk etmiş olan para cezalarının zamanaşımına uğratılması suretiyle kamu zararına sebebiyet verildiği hk.

Dosyada mevcut belgelerin okunup incelenmesi sonucunda;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLDÜ:

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 102'nci maddesinde:

"Amme alacağı, vadesinin rastladığı takvimi yılını takip eden takvim yılı başından itibaren 5 yıl içinde tahsil edilmezse zamanaşımına uğrar. Para cezalarına ait hususi kanunlarındaki zamanaşımı hükümleri mahfuzdur. Zamanaşımından sonra mükellefin rızaen yapacağı ödemeler kabul olunur."

Hükmüne, aynı Kanun'un 103'üncü maddesinde ise:

"Aşağıdaki hallerde tahsil zamanaşımı kesilir:

1. Ödeme,
2. Haciz tatbiki,
3. Cebren tahsil ve takip muameleleri sonucunda yapılan her çeşit tahsilat,
4. Ödeme emri tebliği,
5. Mal bildirim, mal edinme ve mal artmalarının bildirilmesi,
6. Yukardaki 5 sırada gösterilen muamelelerden herhangi birinin kefile veya yabancı şahıs ve kurumlar mümessillerine tatbiki veya bunlar tarafından yapılması,
7. İhtilafı amme alacaklarında kaza mercilerince bozma kararı verilmesi,
8. Amme alacağının teminata bağlanması,
9. Kaza mercilerince icranın tehirine karar verilmesi,
10. İki amme idaresi arasında mevcut bir borç için alacaklı amme idaresi tarafından borçlu amme idaresine borcun ödenmesi için yazı ile müracaat edilmesi.

11. (Ek: 25/12/2003-5035/5 md.) Amme alacağıının özel kanunlara göre ödenmek üzere müracaatta bulunulması ve/veya ödeme planına bağlanması.

Kesilmenin rastladığı takvim yılını takip eden takvim yılı başından itibaren zamanaşımı yeniden işlemeye başlar. Zamanaşımının bir bozma kararıyla kesilmesi halinde zamanaşımı başlangıcı yeni vade gününün rastladığı; amme alacağıının teminata bağlanması veya icranın kaza mercilerince durdurulması hallerinde zamanaşımı başlangıcı teminatın kalktığı ve durma süresinin sona erdiği tarihin rastladığı; takvim yılını takip eden takvim yılının ilk günüdür.”

Hükmüne yer verilerek, zamanaşımını kesen süreler tek tek belirtilmiştir.

Diğer taraftan, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun “Kamu zararı” kenar başlıklı 71’inci maddesinin ikinci fıkrasının (e) bendinde; “İdare gelirlerinin tarh, tahakkuk veya tahsil işlemlerinin mevzuata uygun bir şekilde yapılmaması” hükmüne yer verilerek, kamu gelirlerinin mevzuatla belirlenmiş olan esaslara ve usullere uygun biçimde tahakkuk ve tahsil edilmesi zorunluluğu vurgulanmıştır.

Yine Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in “Kamu zararının oluştuğu tarih” kenar başlıklı 17’nci maddesinin (d) bendinde de; “İdare gelirlerinin tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin mevzuata uygun bir şekilde yapılmaması hallerinde, söz konusu işlemin zaman aşımına uğradığı tarihte” şeklindeki hükümlerle, kamu zararının oluşmuş kabul edileceği belirtilmektedir.

Başta 6183 sayılı Kanun, ikincil mevzuat ve diğer ilgili mevzuat hükümleri ile belirlenmiş olan tarh, tahakkuk ve tahsilata dair tarihler, yine mevzuat hükümlerinin cevaz verdiği istisnai durumlar haricinde, kesindir ve bu tarihler sonrasında hiç gerçekleşmeyen tutarlar veya eksik kalan (gerçekleşmeyen) tarh-tahakkuk-tahsilat tutarları, kamu zararına sebebiyet vermektedir.

Yapılan incelemede, para cezalarının tahakkuk ettirilerek ödeme tarihinin belirlendiği tarihten zamanaşımına uğradığı tarihe kadar geçen sürede, 6183 sayılı Kanun uyarınca gerekli işlemler yapılmayarak para cezalarının zamanaşımına uğratılması suretiyle 5018 sayılı Kanun’un 71’inci maddesi kapsamında kamu zararına neden olduğu görülmüştür.

Konunun esası yönünden yukarıda yapılan açıklamalar dışında, temyiz talebinde bulunan sorumlu, tazmin hükmündeki kamu zararının, kendisi

tarafından ilgili Belediyenin Vakıflar Bankasındaki Hesabına banka dekontu ile yatırılarak tahsil edildiğini bildirmekte ise de; -buna ilişkin muhasebe kaydı yapılmamış olmakla birlikte- temyiz dilekçesinde bildirilen ve hüküm tarihi olan 16.05.2024 tarihinde sonra 12.11.2024 tarihinde gerçekleştiği anlaşılan tahsilat, muhasebeleştirildiği takdirde dahi ancak temyize konu Ek İlamdaki hükmün infazı mahiyetinde olacak olup, bu konuda Kurulumuzca yapılacak bir işlem bulunmamaktadır. (Sorumlu tarafından ayrıca, tam olarak kamu zararı tutarına denk gelen bu tahsilat dışında, kamu zararı tablosundaki bazı ahizlere ait kişi borçlarının da yine hüküm tarihinden sonra düzenlendiği anlaşılan tahsilat fişi, mahsup alındısı ve mahsup fişi gibi birtakım belgelerle tahsil edildiği bildirilmiştir.)

Bu itibarla, sorumlunun itirazının esas ve usule ilişkin olmayıp, tahsilat bildirimlerini içerdiği görüldüğünden; yukarıda yapılan açıklamalar doğrultusunda 441 sayılı Ek İlamın 1'inci maddesiyle verilen ... TL'nin tazminine ilişkin verilen hükmün TASDİKİNE,

TEMYİZ KURULU KARARI

Tarih : 10.12.2025

No : 58677

Konu: Belediye ihtisas komisyonlarına belediye meclisi veya meclis başkanı tarafından havale edilen iş olmamasına rağmen bu komisyonlarda görevlendirilen belediye meclis üyelerine huzur hakkı ödenerek kamu zararına sebebiyet verildiği hk.

Dosyada mevcut belgelerin okunup incelenmesi sonucunda;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLDÜ:

Temyize konu Daire Kararında; Belediye ihtisas komisyonlarına belediye meclisi veya meclis başkanı tarafından havale edilen iş olmamasına rağmen bu komisyonlarda görevlendirilen belediye meclis üyelerine huzur hakkı ödenerek kamu zararına sebebiyet verildiği gerekçesiyle ... TL'nin tazminine hükmedilmiş, söz konusu tazmin hükmünden ödeme emri belgelerinde imzaları bulunan harcama yetkilileri ve gerçekleştirme görevlileri sorumlu tutulmuştur.

Esas yönünde inceleme:

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "İhtisas komisyonları" başlıklı 24'üncü maddesinde;

"Belediye meclisi, üyeleri arasından en az üç en fazla beş kişiden oluşan ihtisas komisyonları kurabilir. Komisyonların bir yılı geçmemek üzere ne kadar süre için kurulacağı aynı meclis kararında belirtilir.

... İl ve ilçe belediyeleri ile nüfusu 10.000'in üzerindeki belediyelerde plân ve bütçe ile imar komisyonlarının kurulması zorunludur.

Meclis toplantısını müteakip imar komisyonu en fazla on iş günü, diğer komisyonlar ise beş iş günü içinde kendilerine havale edilen işleri sonuçlandırır. Komisyonlar kendilerine havale edilen işlerle ilgili raporlarını bu sürenin sonunda meclise sunmadıkları takdirde, konu meclis başkanı tarafından doğrudan gündeme alınır.

İhtisas komisyonlarının görev alanına giren işler bu komisyonlarda görüşüldükten sonra belediye meclisinde karara bağlanır.

..." hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere ihtisas komisyonları, belediye meclisi veya belediye encümeni gibi rutin iş ve görevleri olan, düzenli olarak toplanması gereken bir yapı değil, ihtiyaç duyulması halinde belediye meclisi tarafından bir yılı geçmemek üzere kurulmasına karar verilen ve ancak meclis tarafından bir iş havale edilmesi durumunda toplanması gereken komisyonlardır. Belediye meclisi tarafından bir iş havale edilmesi durumunda da verilen işin imar komisyonu için en fazla on iş günü, diğer komisyonlar için beş iş günü içerisinde sonuçlandırılması gerekmektedir. Komisyona havale edilen işlerle ilgili raporlar belirtilen sürede meclise sunulmadıkları takdirde, konu meclis başkanı tarafından doğrudan gündeme alınacaktır.

Yine 5393 sayılı Kanun'un "Huzur ve izin hakkı" başlıklı 32'nci maddesinin birinci fıkrasında;

"Meclis başkan ve üyelerine, meclis ve komisyon toplantılarına katıldıkları her gün için, 39 uncu madde uyarınca belediye başkanına ödenmekte olan aylık brüt ödeneğin günlük tutarının üçte birini geçmemek üzere meclis tarafından belirlenecek miktarda huzur hakkı ödenir. Huzur hakkı ödenecek gün sayısı, 20, 24 ve 25 inci maddelerde belirtilen toplantı günü sayısından fazla olamaz ve meclis üyelerine aynı gün için birden fazla huzur hakkı ödenemez." denilmektedir.

Buna göre, belediye meclis üyelerine komisyon toplantılarına katıldıkları her gün için belediye başkanına ödenmekte olan aylık brüt ödeneğin günlük tutarının üçte birini geçmemek üzere meclis tarafından belirlenecek miktarda huzur hakkı ödenecektir. Ancak huzur hakkı ödenecek gün sayısı 20, 24 ve 25'inci maddelerde belirtilen toplantı gün sayısından fazla olamayacaktır.

Meclis tarafından kurulan ihtisas komisyonlarına bir iş havale edilmesi durumunda verilen işin imar komisyonu için en fazla on gün, diğer komisyonlar için en fazla beş gün içerisinde sonuçlandırılması gerektiği hükmü ile huzur hakkı ödenecek gün sayısının 20, 24 ve 25'inci maddelerde belirtilen toplantı gün sayısından fazla olamayacağı hükmü birlikte değerlendirildiğinde, meclis tarafından havale edilen bir iş için imar komisyonunda görev alan üyelere en fazla on gün, diğer komisyonlarda görev alan üyelere en fazla beş gün huzur hakkı ödenebileceği anlaşılmaktadır.

Somut olay incelendiğinde, belediye meclisi tarafından "Sosyal İşler Komisyonu", "Spor ve Sağlık Komisyonu", "Engelliler ve Yaşlılar Komisyonu",

“Kadın Erkek Eşitliği Komisyonu” ve “Eğitim Komisyonu” adı altında ihtisas komisyonları kurulduğu, bu komisyonlara havale edilen yeni iş olmamasına rağmen “İhtisas komisyonlarına 2021-2022 yıllarında havale edilen işlerin incelemesine devam edildiği” şeklinde genel ifadeler kullanılarak komisyon üyelerine huzur hakkı ödendiği görülmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalardan da anlaşılacağı üzere, ihtisas komisyonları ancak meclis tarafından bir iş havale edilmesi durumunda toplanacak, verilen bu işi de imar komisyonu için on, diğer komisyonlar için beş iş günü içerisinde tamamlayacaktır. Dolayısıyla bu komisyonlarda görev alan üyelere ödenebilecek huzur hakkı da bu günlerle sınırlıdır.

Sorumlular temyiz dilekçelerinde, ilgili komisyonların meclis tarafından kendilerine havale edilen dosyaları değerlendirmek üzere toplantılar yaptığını, inceleme ve değerlendirmesi tamamlanan dosyaların sonuçlandırıldığını, ancak incelemesi devam eden dosyalar hakkında görüşmeler yapmak üzere komisyonlar tarafından toplantılar yapılmaya devam edildiğini, 5393 sayılı Kanun’da komisyonların kendilerine havale edilen bir dosya için kaç kere görüşme yapacağına dair sınırlama içeren bir düzenleme bulunmadığını, üzerinde dosya olmayan komisyon üyelerine huzur hakkı ödemesinin söz konusu olmadığını, ilgili komisyonlara havale edilen dosyaların inceleme gerektiren konular olduğunu, söz konusu komisyonların 2023 yılı içerisinde incelediği ve sonuçlandırdığı dosyaların da dikkate alınması gerektiğini ifade etmişlerdir.

5393 sayılı Kanun’da komisyonların kendilerine havale edilen bir iş için kaç kere görüşme yapacağına dair sınırlama içeren bir düzenleme bulunmasa da, komisyonların ne kadar süre için kurulacağı ve havale edilen işleri ne kadar sürede tamamlaması gerektiği açık bir şekilde belirtilmiştir. Yukarıda da ifade edildiği üzere, imar komisyonu dışındaki komisyonlar beş iş günü içerisinde kendilerine havale edilen işleri tamamlamak zorundadırlar. Süresinde tamamlanıp rapor sunulmayan işler meclis başkanı tarafından doğrudan gündeme alınacağından, bu işlerle ilgili toplantı yapmaya devam etmeleri de gerekmeyecektir. Kaldı ki, 5393 sayılı Kanun’un 32’nci maddesinde, huzur hakkı ödenecek gün sayısının 20, 24 ve 25 inci maddelerde belirtilen toplantı günü sayısından fazla olamayacağı da yine açık olarak hüküm altına alınmıştır.

Öte yandan sorumlular 2023 yılında incelenip sonuçlandırılan dosyaların dikkate alınması gerektiğini ifade etmişlerse de, Daire Kararında, Sosyal İşler, Spor ve Sağlık Komisyonu, Kadın Erkek Eşitliği Komisyonu ve Engelliler ve Yaşlılar Komisyonuna 2023 yılının bazı aylarında havale edilen işler dikkate alınmış ve bu işlere ilişkin olarak yapılan huzur hakkı ödemeleri mevzuata uygun bulunarak kamu zararı yeniden tespit edilmiştir.

Açıklanan nedenlerle, belediye ihtisas komisyonlarına belediye meclisi veya meclis başkanı tarafından havale edilen iş olmamasına rağmen bu komisyonlarda görevlendirilen belediye meclis üyelerine huzur hakkı ödenmesi sonucu kamu zararına sebebiyet verildiğinden Daire Kararında esas yönünden hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Sorumluluk yönünden inceleme:

Harcama yetkililerinin ve gerçekleştirme görevlilerinin harcama sürecindeki görev ve sorumlulukları 5018 sayılı Kanun'un 32 ve 33'üncü maddelerinde düzenlenmiştir. Adı geçen Kanun'un "Harcama talimatı ve sorumluluk" başlıklı 32'nci maddesinde;

"Bütçelerden harcama yapılabilmesi, harcama yetkilisinin harcama talimatı vermesiyle mümkündür. Harcama talimatlarında hizmet gerekçesi, yapılacak işin konusu ve tutarı, süresi, kullanılabilir ödeneği, gerçekleştirme usulü ile gerçekleştirmeyle görevli olanlara ilişkin bilgiler yer alır.

Harcama yetkilileri, harcama talimatlarının bütçe ilke ve esaslarına, kanun, tüzük ve yönetmelikler ile diğer mevzuata uygun olmasından, ödeneklerin etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasından ve bu Kanun çerçevesinde yapmaları gereken diğer işlemlerden sorumludur." hükmü ile,

"Giderlerin gerçekleştirilmesi" başlıklı 33'üncü maddesinde;

"Bütçelerden bir giderin yapılabilmesi için iş, mal veya hizmetin belirlenmiş usul ve esaslara uygun olarak alındığının veya gerçekleştirildiğinin, görevlendirilmiş kişi veya komisyonlarca onaylanması ve gerçekleştirme belgelerinin düzenlenmiş olması gerekir. Giderlerin gerçekleştirilmesi; harcama yetkililerince belirlenen görevli tarafından düzenlenen ödeme emri belgesinin harcama yetkilisince imzalanması ve tutarın hak sahibine ödenmesiyle tamamlanır.

Gerçekleştirme görevlileri, harcama talimatı üzerine; işin yaptırılması, mal veya hizmetin alınması, teslim almaya ilişkin işlemlerin yapılması, belgelendirilmesi ve ödeme için gerekli belgelerin hazırlanması görevlerini yürütürler.” hükümlerine yer verilmiştir.

Yine aynı Kanun’un 55 ve devamı maddelerinde kamu idarelerinin iç kontrol sistemlerini oluşturmaları öngörülmüş ve bu çerçevede harcama birimlerinin yapılan mali işlemler üzerinde gerçekleştirecekleri kontroller açıklanmıştır. Harcama birimlerinin asgari yapmaları gereken kontroller, mali hizmetler birimi tarafından ön mali kontrole tabi tutulacak mali karar ve işlemlerin usul ve esasları ile ön mali kontrole ilişkin standart ve yöntemlerin Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirleneceği hükme bağlanmıştır.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’ın 10’uncu maddesinde; ön mali kontrol işleminin harcama birimleri tarafından da yerine getirileceği, gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerle ilişkin mali karar ve işlemlerin harcama birimi tarafından mali mevzuat hükümlerine uygunluk yönüyle kontrol edileceği belirtilmiş, aynı Usul ve Esaslar’ın 12’nci maddesinde ise süreç kontrolünün nasıl yapılacağı belirtilerek, mali işlemlerin yürütülmesinde görev alanların yapacakları işlemde önceki işleri de kontrol edecekleri, ödeme emrini düzenlemekle görevlendirilen gerçekleştirme görevlilerinin de ödeme emri belgesi ve eki belgeler üzerinde ön mali kontrol işlemi yapacakları ifade edilmiştir.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümlerinden, her bir harcamanın harcama yetkilisi ve gerçekleştirme görevlisi tarafından süreç kontrolü çerçevesinde yapılan işlemlerin ilgili mevzuat hükümlerine uygun olup olmadıklarının ön mali kontrole tabi tutularak kontrol edilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Buna göre, harcama yetkilileri ve gerçekleştirme görevlileri, giderin gerçekleştirilmesi ve harcamanın yapılması süreçlerinde mevzuata uygunluk açısından kontrolleri sağlamakla yükümlüdürler. Yapılacak harcama nitelik itibarıyla hukuka aykırı nitelik taşıyorsa, söz konusu işlemleri yapmaktan kaçınmak durumundadırlar.

Açıklanan nedenlerle, mevzuata aykırı olarak yapılan ödemeler ile ilgili gerekli incelemeyi yapmayan harcama yetkilileri ve gerçekleştirme görevlilerinin tazmin hükmünden sorumlu tutulmasında hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Bu itibarla, belediye ihtisas komisyonlarına belediye meclisi veya meclis başkanı tarafından havale edilen iş olmamasına rağmen bu komisyonlarda görevlendirilen belediye meclis üyelerine huzur hakkı ödenmesi sonucu kamu zararına sebebiyet verildiğinden sorumlu talebinin reddi ile 17 sayılı İlamın 3'üncü maddesiyle verilen ... TL tutarındaki tazmin hükmünün TASDİKİNE,

Karar verildi.